

J.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **28 Eylül 2020**
Sayı: **24556**

- 34403

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı **Murat KURUM** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 24.09.2020

Saygılarımla.

Suzan ŞAHİN
Hatay Milletvekili

Karbon siyahı gaz veya sıvı haldeki hidrokarbonların kısmi yanma ve/veya ısı parçalanma işlemleri sonucunda elde edilen, yapısal olarak grafit benzeyen, halk dilinde “is karası” olarak da adlandırılan ince karbon taneleridir. Endüstride büyük bir çoğunlukla kısmi yanma işlemi ve fırın yöntemi ile elde edilir. Kauçuk, Plastik Malzemelerde (Özellikle Lastiklerde), Yüzey Kaplamaları, Baskı Mürekkepleri, Taşıyıcı Bantlar, Konveyör Bantlar, Siyah Poşet, Araba Yedek Parçaları gibi kullanım alanları olan karbon siyahının yeraltı sularına, nehirlere sızma gibi tehlikelerinin yanında insan sağlığına da önemli etkileri olduğuna işaret edilmektedir. Son zamanlarda, yayınlanan birçok çalışmadan elde edilen sonuçlara göre karbon siyahının genotoksik olabileceğini ve ayrıca üreme toksisitesine neden olabileceği ortaya konmaktadır. Özellikle yüksek konsantrasyonlarda, karbon siyahı akciğerde iltihaplanma ve oksidatif strese neden olmakta, bu da ikincil bir genotoksik mekanizma olan mutasyonlara yol açmaktadır. Karbon siyahına soluma ile maruz kalınması sonucu pnömokonyoz, kronik bronşit ortaya çıkmakta, yapılan çalışmalarda karbon siyahının akut etkilerinin diğer çözünmeyen partiküller ile aynı olduğuna dikkat çekilmektedir. Karbon siyahı nanopartiküllerinin sitotoksik hasara neden olduğu ve hücre büyümesini inhibe ettiğinin de belirtildiği çalışmalarda, karbon siyahı nanopartiküllerinin astım, akciğer kanseri, pulmoner fibrozis ve sistemik kardiyovasküler bozukluklar gibi ağırlaştırıcı pulmoner bozukluklardaki rolü olduğu, yüksek dozlarda iltihaplanmaya neden olarak, tümörler ve kardiyovasküler hastalıklar dahil olmak üzere uzun vadeli ciddi tehlikeli etkileri içerdiği belirtilmektedir.

Bu çerçevede, OYAK Sentetik Karbon Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından Hatay ili Payas ilçesi Karşı Mahallesi mevkiinde 220 bin ton/yıl üretim kapasiteli kurulması planlanan Karbon Siyahı Üretim Tesis Projesi Payas halkını karbon siyahının olumsuz etkilerinden dolayı endişelendirmektedir. Çeşitli hastalıklara neden olacağı yapılan çalışmalarda ortaya konulan ve tehlikeli bir madde olduğu belirtilen karbon siyahının inşa edilmesi için seçilen alan için sivil toplum kuruluşları, bölge halkı tarafından çimento, gübre, demir çelik gibi birçok ağır sanayiye ev sahipliği yapmakta ve bu nedenle hava kirliliği sınırları yeni bir tesisi daha kaldıramayacak durumda olduğuna dikkat çekilmektedir. Ayrıca proje sahasının, yerleşim alanlarına yakınlığı da göz önüne alındığında fabrikanın oluşturacağı kurum ve isin insan, hayvan, çevre sağlığı ve sulı tarım için de tehdit oluşturduğu da ifade edilmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. Çimento, gübre, demir çelik gibi birçok ağır sanayiye ev sahipliği yapan İskenderun-Payas-Dörtüol üçgende hava kirliliği sınır değerleri nedir? Bu bölgedeki hava kirlilik ölçümleriniz ne sıklıkta yapılmaktadır ve son ölçümlerde bu bölgedeki hava kirlilik değeri nedir?
2. Söz konusu fabrikanın insan, hayvan ve çevre sağlığına olumsuz etkileri konusunda değerlendirme yapılmış mıdır? Bu konudaki ön hazırlıklarınız nelerdir?
3. Projenin yerleşim yerlerine uzak bir yere yapılması konusunda çevre ve sağlık örgütlerinin belirlediği sınırlar gözetilmiş midir?
4. ÇED alanı sınırları içerisinde yer alan Çevre Düzeni Planında 'ağaçlandırılacak alan' olarak tanımlan bu bölgede yapılacak olan fabrika için neden ağaçlandırılması gereken bir alan seçilmiştir? Bu fabrika için seçilen alan neden ağaçlandırılacak alan olarak belirlenmemiş ve yerleşim alanlarından uzak alana düşünülmüştü?